

Udstillingen af Malkekvæg ved den 14de Landmandsforsamling.

Foredrag ved den 14de Landmandsforsamling af Inspektør Buus.

Derfor vi i Tankerne ville forfølge den gradvise Udvikling i Landbruget igjennem de sidste 25 Aar og saa sammenligne før og nu, saa ville vi træffe betydelige Ændringer i de Principer, der ligge til Grund; men i ingen Henseende have de almindelig herskende Anskuelse forandret sig mere end netop med Hensyn til Kreaturbesætningernes Underhold; thi medens vi før lagde Hovedvægten paa Kornsalget og deri saa Landbrugets Hovedindtægtskilde, saa lægge vi nu Hovedvægten paa en kraftig Fodring, saaledes at det er blevet Kreaturholdet, som giver Hovedindtægten ved Landbruget. Dette er Tilfældet overalt i vort Land; men det er Tilfældet i højeste Grad i de Egne, som af Naturen ere mindst stikede til Aul af værdifulde Handelsvarer af Sæd, og i Sjælland er Besætningen kommen til at spille en saadan Rolle, at den ikke blot er en Hovedindtægtskilde, men den er paa Steder den eneste Indtægtskilde, idet den fortærer hele Aarets Afgrøde.

Der er vel i og for sig ikke noget ejendommeligt eller overraskende i, at en saadan Systemforandring har fundet Sted, men det maa sikkert kaldes overraskende, at den brød igjennem og udbredte sig med en saadan Hurtighed, som steet er. Igjennem Halvtredserne kjendte vi ogsaa rigelig Fodring, men kun hos Enkelte; det Samme var Tilfældet gjennem

Treterne. En kraftigere Fodring af Besætningen var et af de Spørgsmaal, som stod mest almindelig paa Dagsordenen; alt, hvad Diskussionsmøder og den landøkonomiske Presse kunde opløse om denne Sag, tjente kun til at anbefale rigeligere Fodring, og det var noget ganske Eneftaaende, naar der en sjælden Gang htreedes en Tvivl om det Hensigtsmæssige og Rigtige i en kraftig Fodring. Men desuagtet skred Sagen kun langsomt frem, og naar vore Efterkommere en Gang ville undersøge, hvorledes Landbruget er blevet behandlet af den nuværende Generation, noget som den landøkonomiske Literatur i vor Tid har været frodig nok til at give et Billede af, saa ville de finde, at vi i Begyndelsen af Halvtredserne have begyndt at gjøre Forsøg med rigelig Fodring, og vi have fortsat disse i stadig stigende Antal igjennem Halvtredserne og Treterne, at vi i Løbet af dette Tidsrum have haft rigelig Fodring staaende paa Dagsordenen og idelig drøftet og prøvet de derved vundne Erfaringer, uden dog at komme udenfor Forsøgenes Omraade, indtil omsider med 1870 et Vendepunkt indtraadte, og kraftig Fodring udbredte sig i en saadan Grad, med en saadan Hurtighed, at vi vist med Rette kunne sige, at i Aarene 1870—1875 har vort Landbrug stiftet System; thi vor Hoved-Export til Udlandet er nu af en ganske anden Art end tidligere; dyrkede Produkter ere traadte i Kornets Sted.

Vi skulle nu paa ingen Maade beklage det bratte Systemstifte. Det er baseret paa saa grundige og gennem saa lang Tid prøvede Erfaringer, at det maa staa hævet over enhver Tvivl, at Systemstiftet har været baade berettiget og rigtigt, og det har givet Landbruget et Grundlag, der i sig selv indeholder Betingelserne for en fremadgaaende Udvikling; men vi skulle prøve og kritisere de Misgreb, vi have begaaet ved Gjennemførelsen, og der er der et Punkt, som jeg fornemmelig skal fremhæve og dvæle ved, og det er det, at Udviklingen af vore Kreaturbesætninger fulgte ikke med i tilstrækkelig Grad. Bratheden i denne Overgang førte den

Styggeside med sig, at vor Kreaturbestand var ikke forberedt, og naar vi paa een Gang gif op til at opfodre o. 1½ Mill. Tdr. Sæd samt o. 120 Mill. Pd. indkjøbt Kraftfoder mere, end hvad vi plejede at opfodre, saa anvendtes dette paa en Kvægbestand, der ikke var vant dertil, hvis Fordøjelses- og Produktionsevne heller ikke var udviklet til en saadan Benyttelse. At dette maatte medføre Ulemper og adskillige Tab, kan ikke være andet, og herfra stamme de mange Suk, som man kunde saa at høre af Begyndere, naar efter et Par Aars Forløb Uheldene med de stærkfodrede Besætninger begyndte at indfinde sig med Kastning og Overløbning, manglende Mælkeevne og uforholdsmæssig stærk Omstiftning. Men den Side af Sagen kan passere, thi den vil gjøre sig gjældende ved enhver Overgang i større eller mindre Grad, og naar Alt kommer til Alt, saa maa vi erkjende, at det under vore Forhold ikke er nogen afgjørende Vanstuelighed at skaffe en god Besætning i alt Fald til Mælkebrug, idet man i Løbet af saa Aar ved Benyttelse af Nutidens Erfaring kan arbejde Produktionsevnen i en Besætning af vor egen Race saaledes op, at den kan omfatte og betale den rigelige Fodring. Men der er en anden Side af den samme Sag, som ikke kan passere, hvis vi skulle bevare vort nuværende for Landbrugets Udvikling og for vort eget Velfærd saa gunstige Princip, og det er den: Vi kunne ikke gennemføre Nutidens Anstuelser og Principer for Mælkeøernes Fodring og samtidig fortsætte med Fortidens Anstuelser og Principer for Aul og Opdræt. I den Henseende have vi i Almindelighed ikke højet os tilstrækkelig efter Forholdene og ikke i tilstrækkelig Grad sat os ind i eller rettet os efter, hvad Nutidens Forhold kræve af os.

Blandt de Midler, som virke til Husdyravlens Fremme, maa Dyrstuerne nævnes i første Række. Deres belærende Betydning kan ikke drages i Tvivl; de paaafjønnes ogsaa, thi allevegne, hvor der anmeldes et Dyrstue, er man sikker paa talrigt Besøg. Men vi skulle ogsaa betragte vore Dyrstuer som en særlig Mønstring af vore bedste Tillægsdyr; thi

de vise os Resultatet af den fremstredne og heldige Avl, og hvilket Standpunkt denne til enhver Tid indtager, og navnlig de store Dyrskuer, som med 3 Aars Mellemrum afholdes ved vore Landmandsmøder, give os, ved den Konkurrance, de aabne for Samlinger, Lejlighed til at føre nogen Kontrol med Fremkomsten af Stammer og disses Udviklingstrin.

Den forberedende Komite har anmodet mig om at give en orienterende Oversigt over Udstillingen af Malkekvæg ved dette Møde paa samme Maade, som det er skeet ved de to nærmest foregaaende, i Nykjøbing og Viborg. Jeg kan dog ikke nøjes med at betragte Dyrskuet i og for sig, men maa se det i Forbindelse med vor hele Kvægavl; og hvad jeg har at sige idag slutter sig som en Fortsættelse til, hvad jeg har udtalt ved mange tidligere Lejligheder samt ved de to foregaaende Landmandsforamlinger, og jeg maa saaledes henvise til Beretningerne om disse.

Hvilket Billede af vort Malkekvæg giver nu denne Udstilling? — Klasseinddelingen er den samme som ved de tidligere Møder, nemlig: Angler Race, jydsk Race og andre Racer, men der er dog skeet den Endring, at Alt, hvad der findes i Danmark af rødt Malkekvæg, er henvist til Angler Racen, som har faaet Benævnelsen „rødt dansk Kvæg“. Der er fornemmelig tænkt paa den røde fynske Race, der jo maa betragtes som en igjennem mange Aar i Danmark udviklet Afstamning af Anglerkoen. Den har tidligere været henvist til „Andre Racer“, hvor den da indtog en saa fremragende Plads baade i Mængde og Godhed, at den gav hele Afdelingen sin Karakter; men dette havde den Skyggeside, at de præmierede Dyr af Anglerracen og af „andre Racer“ stode hinanden saa nær, at naar de kom bort fra den Plads, de stode paa, kunde man ofte have ondt ved at sige, til hvilken Afdeling en præmieret Samling hørte, og da Bedømmelsen i begge Afdelinger skeer efter de samme Principer, saa blev den ene Afdeling egentlig kun en Gjentagelse af den anden. Det har derfor ogsaa flere Gange været foreslaaet at lade fynsk Kvæg

gaa over til Anglerkvægets Afdeling, og denne Bestemmelse er endelig bleven vedtagen og gennemført for dette Møde, hvor Angler og slyst Kvæg er slaaet sammen under Benævnelsen „Angler eller rødt dansk Kvæg af ren Race“. Det er ubetinget heldigt, at denne Forandring er steet, og vi bør holde paa den i Fremtiden, men den har dog sine Styggесider, som have viist sig ved Dyrskuet idag. Thi den Egalitet, der plejer at findes i Anglerkvægets Afdeling, er nu for en Del gaaet tabt; idet vi have tilladt Afgang for andre Dyr end dem, der hørte den rene Anglerrace til, have vi med det Samme aabnet Døren for en hel Række daarlige Individuer af tvivlsom Herkomst, der vel kunne tilfredsstille Begrebet „rødt dansk Kvæg“, men ingenlunde ere gode og forædlede Dyr af ren Race. Dyrskuet's Udseende har lidt derved; thi det støder Øjet at se disse grove, børstede Individuer hist og her i en Samling af smukke gode Dyr. Dommerkomiteen har ogsaa været noget befværet af det Uensartede, som paa denne Maade er kommen frem til Bedømmelse, og den har paa Grund deraf arbejdet noget tungt; men disse Styggесider ville forhaabentlig efterhaanden falde bort, thi Udstillerne ville dog snart lære, at fordi man udvider Afdelingen til at omfatte alt, hvad Danmark ejer af Anglerastamning, er det ingenlunde Meningen at sætte Fordringerne ned under, hvad der kan forlanges af bedste Anglerkvæg, og det er saaledes ikke ethvert rødt Kreatur, der kan passe i denne Afdeling.

Forinden jeg gaaer over til at omtale Enkelthederne ved Bedømmelsen, maa jeg fremhæve de Hovedprinciper, som Dommerkomiteen har fulgt. Den har forlangt fine Dyr med fine Lemmer, fint Hoved, fine Horn, fin Hals og et i Forhold til Størrelsen gennemgaaende fint Knokkelsystem med god Hud og godt Haarlag, ikke som Tegn paa Malkeevne, thi ogsaa ved Kjødkvæg gjøres samme Fordring til Finhed af Hud og Haarlag, men som Tegn paa et forædlet og triveligt Dyr, der igjennem Slægtled har været Gjenstand for omhyggelig Avl og Opdræt. Men Finheden maa ikke forveksles

med en spids og forkrøblet Kropbygning; i Forbindelse med Finheden maa der ubetinget forlanges et bredt og dybt Legeme, der kan give Plads til store og rummelige Organer, og saaledes forlanges der Brede og Dybde baade i Bryst og Bagkrop. Det forlanges endvidere, at Dyret skal have Malkeracens rene Præg, d. v. s. det hele Dyre skal vidne om, at Dyret ikke er af Kjødrace, det skal være frit for de fyldeige Mustler og den stærke Udvikling af Bindevæv, som ved det afrundede og tætte Dyre, det medfører, tyder paa en fremtrædende Tilbøjelighed til Fedning, — men den tørre og kantede Form med det tilbagerængte Mustelsystem, som udgjør Mælkeføens Præg, kan ogsaa findes ved alle Dyr, der ere opfødte tarvelig og leve knapt, og dersom de tilmed have tilbragt en længere Del af Aaret i en meget varm Stald, for at spare yderligere paa Foderet, saa kunne de tillige have en tynd og løs Hud med et glinsende Haarlag, som let kan stufte; derfor har Præget kun da sin Betydning, naar det findes i Forening med store og stærkt udviklede Mælkeorganer, som vise, at det ikke er tilvejebragt ved knap Nøgt, men derimod ved en stærk Mælkeydelse og rigelig Ernæring. Vi finde ikke sjældent smukke, fine og velbyggede Køer med Malkeracens hele Præg, men naar de mangle den Mælkeevne eller de Mælkeorganer, som skulde tilvejebringe dette Præg, saa blive de forbigaaende alligevel.

Afdelingen Anglerkvæg eller rødt dansk Kvæg af ren Race er meget rigelig repræsenteret, og skjøndt der, som før antydet, findes flere daarlige Dyr end sædvanlig, saa er Udstillingen dog i det Hele taget meget god, baade for Handedyrenes og for Hunddyrenes Vedkommende.

Af ældre Tyre var der anmeldt 50 Stkr., udeblevet 6, tilført fra andre Racer 2, i Alt udstillet 46 Stkr. Komiteen havde 5 Præmier til sin Raadighed, og den blev let enig om at udpille de 5 bedste Dyr. Disses Klassifikation indbyrdes faldt derimod vausteligere og blev for en Del afgjort ved Afstemning. Det mest helstøbte Dyr blandt de ældre Tyre var

ubetinget en 5 Aars Tyr, tilhørende Forp. Blædel, Vilhelmsborg; den tilfredsstillende Komiteen i alle Henseender med Hensyn til Størrelse, Brede, Dybde, Finhed og harmonisk Udvikling, samt Hud og Haarlag, men ved at mønstre den viste det sig, at den bevægede sig noget krøblingagtig paa Bagbenene; muligvis er den for svag i Baglemmerne i Forhold til Dyrets betydelige Størrelse, men muligens er det ogsaa kun en Følge af Rejsen eller megen Stillestaaen i Stald og altsaa uden stadelig Betydning for Dyret. Skjøndt dette Tyr tiltalte Komiteen mest, syntes Flertallet dog ikke om at stille frem paa Hæderspladsen et Tyr, som ikke kunde mønstres, og paa Grund af den daarlige Bevægelse paa Baglemmerne blev denne Tyr derfor sat ned til 3. Præmie.

Kronprinsens Præmie tilkjendtes en 5-aarig Tyr, fin, bred og dyb, af betydelig Størrelse, regelmæssig af Bygning, fortrinlig af Hud og Haarlag, men kun ret godt Spejl; tilh. Enkefru Martini ved Vejle. — 2. Pr. En 5 Aars Tyr. I alle Henseender som den foregaaende, men har Wangler ved Spejlet; tilh. Etatsr. Tesdorpf, Durupgaard. — 3. Pr. En 5 Aars Tyr. I alle Henseender et komplet Tyr, men svag i Baglemmerne; tilh. Forp. Blædel, Vilhelmsborg. — 4. Pr. En 3 Aars, meget smuk og lovende ung Tyr af Durupgaard Stamme; tilh. Anders Tange, Elkensøre, Falster. — 5. Pr. En 5 Aars Tyr. Svarer ganske til de 3 førstnævnte, men kan i Brystudvikling ikke maale sig med disse. Durupgaard Stamme, tilh. Propr. Smith, Nybollegaard ved Kinge.

Komiteen kunde imidlertid ikke nøjes med at uddele disse 5 Præmier og var saa heldig at faa tillagt 4 Extra-præmier, der tilkjendtes:

En 5 Aars Tyr, regelmæssig og smuk, med stort Spejl. Lovlig fladribbet; tilh. Kmr. Andersen, Gundersløvholm. — En 4 Aars Tyr. Et prægtigt Tyr med ædelt Udsende, dog lidt tykke Horn og noget knokkelstærk; tilh. H. Madsen, Sophiendal ved Kjerteminde. — En 5 Aars Tyr; bred, dyb og fin; tog sig ikke godt ud paa Bedømmelsesdagen, ellers vilde den maaske være kommen højere op i Rækken; tilh. Forp. Jørgensen, Næsbøhoved ved Odense. — En 9 Aars Tyr; et meget godt Tyr, falder nok noget for spids bagtil, men den værste Fejl er dog Tyrens Alder.

Da Præmierne ikke kunde forslaa længere, blev der tilkjendt Hædrende Dmtale til alle de øvrige Dyr, som Komiteen kunde anbefale som gode Tillægsdyr, nemlig:

En 5 Aars, meget stor og bred Tyr, lovlig lang i Kroppen med svagt Spejl, forøvrigt et meget godt Dyr, men var paa Bedømmelsesdagen falden stærkt sammen og syntes ikke raff; tilh. Forp. Christiansen, Brænderupgaard, Svendborg. — En 3 Aars Tyr, bred og veludviklet; tilh. P. Faber, Rudme, Svendborg. — En 5 Aars Tyr, et meget smukt og godt Dyr, men temmelig lille af Væxt; tilh. Propr. Frederiksen, Skafstrupgaard, Næstkov. — En 3 Aars Tyr; ligeledes med lovlig lidt Legemsudvikling; tilh. Gaardmb. M. Nielsen, Vejstrup, Svendborg. — En 5 Aars, stor Tyr, noget uregelmæssig af Kryds; tilh. Gaardejer Lundsgaard, Sørup, Svendborg. — En 3 Aars, i alle Henseender smuk og god Tyr, men lovlig lille af Væxt; tilh. E. Rasmussen, Ryslinge, Ringe. — En 3 Aars Tyr, noget for tæt af Bygning, lidt haard af Hud, mangelfuldt Spejl; tilh. Sognepræst Brandt, Ollerup, Svendborg.

Der blev saaledes i Alt anerkjendt som gode 16 Tyre af 46, og der var endnu flere anselige og ædle Dyr tilførte, som ved første Øjeblik tildroge sig Dpmærksomheden, men hvor der dog fandtes en eller anden Skavank, som Komiteen ikke mente at kunne lade passere. Dog er der 2 Dyr, som fortjene særlig Dpmærksomhed, nemlig den 5-aarige Tyr, Bakkebølle Nr. 4, Hælbroder til Bakkebølle Nr. 3, der tildeltes Kongepremie ved Landmandsmødet i Viborg 1875, og Søn af Bakkebølle Nr. 2, som tilkjendtes Kongepremie ved Nykjøbingmødet. Det er et anseligt Dyr, velbygget, godt af Hud og Haarlag, med udmærket Spejl, og minder i disse Retninger meget om dens nære Slægtninge, men den har for tykke Horn og er for sværlemmet og knokkelstærk. De ved tidligere Landmandsmøder med de første Præmier udmærkede Dyr af denne Familie have ved Siden af alle derved øvrige gode Egenstaber haft en saadan Brede, Dybde og Legemsudvikling, at der altid har været rejst det Spørgsmaal, mon man ikke her med Hensyn til Legemsudvikling er stude Maalet forbi; men de forskjellige Dommerkomiteer have dog

ikke næret Betænkelse. Men de Mangler, som man tidligere har fundet en Tendens til, fremtræde her saa stærkt, at Komiteen ikke har turdet præmiere dette Dyr. — Endvidere henledes Opmærksomheden paa en treaarig Tyr af Gaardejer Jens Hansens Besætning af Hølev. Den har en meget smuk og regelmæssig Bygning, er tilstrækkelig fin af Lemmer, særdeles god af Spejl, god af Hud og Haarlag, men meget fed. Dommerkomiteens Flertal har sagt: „Den er for tæt, for kjødfuld, er ikke tilstrækkelig udpræget som Tyr af Mælke-racen. Den er ved Overfodring mere kommen til at nærme sig Kjødbøget og bør ikke præmieres blandt Mælkebøg.“ Hvorvidt Komiteen har Ret i denne Opfattelse, er jo ikke godt at sige; thi det er en ren Skønsag, som først Fremtiden kan afgjøre; men Sagen er Opmærksomhed værd; thi det er en Kjendsgjerning, at Overfodring er en Hindring for Mælkebovns Udvikling; i det Øjeblik, man fodrer stærkere, end hvad Mælkeorganerne svare til, og Fedningen begynder, saa taber man al sin Indflydelse paa Mælkebovns Udvikling og Bevarelse og kan ikke forhindre, at Mælkeudviklingen tager af. Det er vel ikke almindeligt, at denne Ulempe af stærk Fodring viser sig, men den rammer fortrinsvis de ivrigste og dygtigste Mænd, og det er derfor ogsaa berettiget, at man benytter denne Vejledning til at fremhæve, at Tillægsdyr nødig bør have mere end det normale Huld.

Skulde jeg nu ogsaa henlede Opmærksomheden paa nogle af de værste Fejl, der findes repræsenterede, saa vilde jeg først fremhæve enkelte Tyre, som staa med den grove, haarde Hud, med et børstet og stridt Haarlag. Der findes 3—4 Stkr. af det Slags blandt de ældre Tyre, og de burde aldrig bruges til Avl. Af andre Fejl er det især det Flade og Spidse i Formerne, som enkelte af Tyrene udvise, hvilke Komiteen har gaaet helt forbi.

Af yngre Tyre under 2¹/₂ Aar var der anmeldt 15 Stkr., tilført fra andre Racer 1, men udeblevet 5, altsaa mødt 11 Stkr.

1. Pr. tilkjendtes en Tyr, overført fra andre Racer; tilh. Gaardmd. Knudsen's Enke, Langaa ved Nyborg, og 2. Pr. en Tyr; tilh. Hans Jakobsen, Munkbo; begge fremragende Dyr. — Af Mangel paa Præmier tilkjendtes: Hædrende Dmtale til et meget godt Dyr, tilh. Baron Schaffalitzky de Muckadell, Skjoldmose.

Der var endnu flere gode Dyr i Afdelingen, men Komiteen fandt ikke Anledning til at fremhæve flere med Anerkjendelse.

Af enkelte Køer var der anmeldt 32 Stkr., kun et Par Stkr. udeblev. Paa 6 nær fandtes de alle tillige i Samlingerne. Skjøndt de udstillede Køer ere meget gode, saa mangler der dog et saadant storflaaet og fuldstændigt Individ, som man kunde blive enig om at stille paa første Plads. Den Ko, som der nærmest skulde være Tale om, var Katalog Nr. 74, tilhørende N. Andersen i Ladby. Den tilfredsstillende ganste med Hensyn til Størrelse, Bygning og fremragende Malkeevne, men Komiteen kunde ikke tilgive den det grove, børstede Hoved og de svære Horn, og af den Grund blev den sat tilbage for et Par andre Køer.

1. Pr. blev saaledes ikke uddelt. — 2. Pr. tilkjendtes en Ko af Samlingen fra Jens Hansen, Hølev. Komiteens Udsættelse gik ud paa, at der var lovlig lidt Brystudvikling. — 3. Pr. en meget smuk, regelmæssig og rigtmalkende Husmandsko fra Tjen; tilh. Husmd. Chr. Jørgensen, Gislew, Sylt, Svendborg Amt. Koen var noget lille af Væxt, men Komiteen mente, at naar Størrelsen svarer til de Forhold, hvorunder Dyret lever, burde der ikke forlanges mere. — 4. Pr. Koen tilh. N. Andersen af Ladby. — 5. Pr. en Ko af Samlingen fra P. Nielsen, Stalbjerg.

Af Kvier var der anmeldt og mødt 2 gode Dyr, tilh. een Ejer; efter Komiteens Mening vare de dog for lidt fremragende over det Almindelige til at præmieres, og begge Præmier bleve derfor holdte tilbage.

Af Samlinger paa 5 Køer og 1 Tyr af eget Tillæg og eget Opdræt var der anmeldt 12, som mødte alle. Efter Aftale med Dommerkomiteen har jeg her en Bemærkning at gjøre med Hensyn til Udstillingen, nærmest til

Underretning for vedkommende Subkomite ved kommende Landmandsmøder. Denne Del af Dyrskuet findes paa en temmelig stærkt faldende Straaning, og Stalden er vendt saaledes, at Kreaturerne staa med Hovederne nedad. Dette er en særdeles uheldig Opstilling, thi ikke blot staa Dyrene i en tvungen og tilbøielig fordrejet Stilling, hvor de tage sig daarlig ud, men det er tillige noget saa uvant, at man gaaer højere end Dyrene og seer ned paa dem, saa at de paradere ikke, som de bør, og man kan ikke bedømme dem i den Stilling. For Dommerne har det jo været nødvendigt, hver Gang man vilde se paa en Samling, saa maatte den trækkes ud, og dette kunde jo ikke genere videre, da Dommerne kunde faa Dyrene frem, saa ofte det skulde være; men værre er det, at Publikum, som seer Dyrene i Baafene og ikke kan faa dem trukne frem, egentlig ikke kan faa det rette Indtryk af flere af Samlingerne.

Bedømmelsen af Samlingerne har voldt Dommerne meget Bryderi. Komiteen blev snart enig om at fremhæve de to bedste, nemlig en Samling fra Hølev paa Fyen og en Samling fra Durupgaard; men hvilken af disse Samlinger der skulde stilles forrest, kunde der ikke opnaaes Enighed om. Den førstnævnte Samling havde Overvægten med Hensyn til Ægalitet og bred, dyb og regelmæssig Vegemshygning; Durupgaard = Samlingen derimod udmærkede sig ved overordentlige Mælkeorganer, men i Brede og Dybde af Vegemshygningen tilfredsstillende nogle af Køerne ikke ganske. Skulde nu disse Udsættelser tillægges en saadan Betydning, at denne mælkerige Samling skulde sættes tilbage for sin Konkurrent? Derom var der forskjellige Meninger i Komiteen.

Det ene Parti gjorde gjældende, at Durupgaard = Samlingen var saa overlegen i Mælkeevne, at man maatte overse de Mangler, der hæftede ved Vegemsudviklingen, og da Dyrene selv vare sunde og kraftige, vilde det være uforsvarligt at sætte dem tilbage for en anden Samling, der vel var smukkere at se til, men som dog ikke kunde gjøre den Nytte.

Det andet Parti erklærede, at vi bestandig ved Landmands- møderne havde holdt fast paa, at de Dyr, der stode paa Hæderspladsen og tilkjendtes Kongepremien, skulde forene en dyb og bred Kropbygning med fremragende Malkeevne, og hidtil havde man ogsaa kunnet gennemføre denne Fordring. At Durupgaardssamlingen var overlegen i Malkeevne kunde ikke bestrides, men paa den anden Side maatte det ogsaa bestandig erkjendes, at den stærkt udviklede Malkeevne medførte Fare for Dyrenes Sundhed og Kraft, og vi kjende intet andet Middel til at modvirke den stærke Malkeudviklelses nedbrydende Kraft end ved at holde fast paa brede og dybe Legemsformer; vi burde derfor ikke heller iaar opgive en saadan berettiget Fordring ved de Dyr, der stilles op som Mønsterdyr, saa meget mere som den har været tilfredsstillende ved mange tidligere Møder, og af den Grund burde Samlingen fra Durupgaard sættes tilbage.

Saaledes omtrent lode Argumenterne fra begge Sider med to Stemmer paa hvert Parti, og jo længere der forhandlede, desto stærkere holdt hver af Parterne fast paa sin Mening. Som 5te Medlem i Komiteen og Formand tillige, blev Afgjørelsen lagt i min Haand, hvilket ikke var videre behageligt, thi Sandheden var egentlig den, at med al Anerkjendelse af det Fortrinlige ved begge Samlinger, kunde dog ingen af Komiteens Medlemmer med udelte Glæde se nogen af dem paa Hæderspladsen, dertil var man for godt vant fra tidligere Møder, og naar vi mindes den storlaaede Samling af Køer fra Durupgaard, som fik Kongepremie i Viborg, hvilken i en saa fortrinlig Grad forenede Hensynet til Brede og Dybde med enorme Malkeorganer, saa kunde det ikke være andet, end at Komiteen maatte krympe sig ved ogsaa at sætte den nuværende Samling fra Durupgaard paa samme Plads og derved sige til Publikum: „Her er Resultatet af de sidste 3 Aars hberligere Udvikling“. Som Forholdet var, med begge Partier lige stærke, og da ingen af Parterne følte sig fuldt tilfredsstillende ved den Samling, de satte højest, fremkom Formanden

med det Forslag at give Prisen til den Udstillers, der havde leveret sin Samling af den mindste Besætning, idet det var en større Præstation at levere en Samling ud af 18 Køer end af 200, og der opnaaedes da Enighed om, at med den Motivering kunde

Kongepremien tilkjendes Gaardmd. Jens Hansen, Hølev paa Fyen, for en Samling med Bedtegning: Meget smukke, egale og velbyggede Køer, men Mælkeorganerne ikke tilstrækkelig udviklede, navnlig ikke hos 2 af Køerne, og — 2. Pr. tilkjendes Etatsr. Tesdorpf, Durupgaard, for en Samling med Bedtegning: Overordentlige Mælkeorganer, Egalteten kan vel passere, men Hensynet til Brede og Dybde tilfredsstillende ikke ganske. — 3. Pr. tilkjendes Forp. Macæprang, Nallebølle, Svendborg Amt, for en god Samling af smukke, ensartede og fine Køer med god Mælkeveie, men ikke særdeles fremragende Tyr, — 4. Pr. tilkjendes Forp. Christiansen, Branderupgaard, Svendborg Amt, for en Samling af 5 gode og stærke Køer, brede og dybe med veludviklede Mælkeorganer, noget haarde af Hud og noget stride af Haarlag (det Haarde i Huden var imidlertid forsvundet efter 2 Dages Forløb). Ved denne Samling er iøvrigt at bemærke, at samme Udstillers har afgivet sine 5 bedste Køer til den internationale Udstilling i Paris og møder her med de 5 næstbedste, og da hele Kobesætningen var 34 Køer, saa foreligger her en fortrinlig Præstation. — Extrapremie tilkjendes Gaardfæster N. Andersen, Lødbj ved Hjertemind, for en meget god Samling af Køer og en god Tyr, men Køerne mangle noget i Egaltet. Af Mangel paa flere Extrapremier maatte Hædrende Dmtale tilkjendes Gaardmd. Hans Nielsen, Korndrup paa Fyen, for 5 meget gode, fine, egale og mælkerige Køer; en $\frac{5}{4}$ Aar gl. Tyr, som Komiteen ikke syntes om, har nedsat Samlingen noget; — og Forp. Fabricius, Korsbølle, Langeland, ligeledes for 5 gode og ensartede Køer, dog ikke med særlig fremragende Mælkeorganer; Tyren god.

Der er saaledes fremhævet med Aertkjendelse 7 Samlinger af 12, men Komiteen var meget tilbøjelig til at gaa videre, thi for Køernes Vedkommende kunde næsten alle Samlingerne fortjene Aertkjendelse. Tyrene vare derimod den svage Side. Det kan jo hændes, at i det Øjeblik, man skal præsentere en Kosamling, saa kan den tilstedeværende Tyr være mindre heldig end den, man plejer at bruge, og Komiteen er derfor ogsaa tilbøjelig til at overse mindre betydelige Mangler ved de Tyre, der møde i Samlingerne, men man maa dog forlange,

at det under alle Omstændigheder skal være gode, forædlede Dyr af ren Race og svarende til Køerne; men naar man seer paa Samlingerne Nr. 98, 99 og 103, der alle indeholde meget respektable Køer, saa kan Enhver overbevise sig om, hvor langt det er fra, at Thyrene, som følge med, kunne kaldes gode, forædlede Dyr af ren Race, og det er alene af Hensyn til de simple Tyre, at man ikke har kunnet give flere af Samlingerne nogen Anerkjendelse.

Forinden jeg forlader denne Afdeling, maa jeg endnu tilføje mig nogle yderligere Bemærkninger med Hensyn til Bedømmelsen af Samlingerne. — Det er jo en Selvfølge, at naar Dommerkomiteen ikke kunde blive enig om Klassificeringen og Vurderingen af de to bedste Samlinger, saa kan man ej heller vente, at Publikum skal være enig i Bedømmelsens Udfald; thi de forskjellige Anskuelser, som gjorde sig gjældende blandt Komiteens Medlemmer, gjenfindes jo ogsaa blandt Publikum, kun fremtræde de her i noget stærkere Udtryk. Jeg har saaledes ogsaa haft Lejlighed til at høre en Del af den Kritik af Bedømmelsen, som lyder fra begge Sider, og det kan vist have sin gavnlige Betydning for Sagen at fremstille de forskjellige Meninger lige overfor hinanden saa skarpe, som de komme frem.

Fra den ene Side finder man det besynderligt, at Dommerne sætte en Samling frem paa første Plads, naar den staaer tilbage i Mælkeevne; „det er meget smukke Køer, men de malker for lidt“; endnu stærkere er den samme Mening udtalt af en sagkyndig Mand, som siger: „Der ivres mod Mellemformen, og man vil ikke anerkjende dens Berettigelse til Mælkeribrug, men hvorledes kan man da hædre med Kongepremie en Samling af Køer, som ere Mellemformer alle sammen“. Dommerne ville anmode de Mand, som nære disse eller lignende Anskuelser, om at undersøge de forskjellige Samlinger endnu en Gang og prøve dem med samme Grundighed og Omhu, som Komiteen har gjort det, trække de omtvistede Samlinger frem og stille dem ved Siden af hinanden,

medens man sammenligner alle de enkelte Individier. De ville dog vist derved komme bort fra den Anskuelse, at det er Mellemformer, som ere præmierede, og muligen ville de ogsaa komme til at forsonde sig noget mere med Komiteens Afgjørelse.

Fra den modsatte Side udtales Kritiken lige saa skarpt, og den lyder saaledes: „Blandt de forunderlige Ting, som man seer ved Bedømmelsen, er det mest Forunderlige dog det, at Durupgaards-Samlingen overhovedet kunde tilkjendes Præmie. Der gjøres Fordring til Køernes Legemsbygning, og der forlanges brede og dybe Former, men hvorledes kan man saa præmiere en Samling, som hverken har Bygning eller Form, og som er saaledes afsmalket, at Køerne ikke kunne taale, at Binden blæser paa dem, uden at de saa Tuberkler allesammen“. Dette er en temmelig ordret Gjengivelse af de Anskuelser, som en ligeledes sagkyndig Mand udtalte for mig i velvillig Oprigtighed, og det er Grundtonen i de Ytringer, jeg har hørt fra Flere. Jeg kan kun svare hertil, at de Udsættelser, der ere at gjøre paa Legemsbygningen af Durupgaards-Samlingen, har Komiteen ikke været blind for; turde man have overseet dem, saa var denne Samling ubetinget bleven sat øverst; thi i Malkeevne er den langt forud for alle de andre. Men naar man mener, at Køerne ere saa afsmalkede og svage, at de ikke kunne taale Luften uden at faa Tuberkler, saa er Komiteen langt fra at dele denne Mening. Køerne have dog allerede taalt Vilkaarene i 10 Aar; de have kælbet 8—9 Gange, og efter de senere Kælvinger have de hødt 8—10,000 Pfd. Mælk aarlig pr. Ko. Dette er en Præstation, som kræver et kraftigt Legeme, og dette Arbejde have disse Køer præsteret, uden at der er Spor af Sygdomstegn at opdage, og der skjønnes ej heller at være noget i Vejen for, at de kunne komme til at dø af Alderdom.

Det hænder imidlertid undertiden, at naar en Komite er færdig med sit Arbejde, saa kan den bagefter faa et noget andet Syn paa enkelte Forhold og ønske en eller anden Mo-

difikation i den afgivne Kjendelse. I det foreliggende Tilfælde kan jeg dog sige paa egne, og jeg troer ogsaa at kunne sige det paa Komiteens Vegne, at vi endnu ere tilfredse med den stedfundne Afgjorelse.

Men personlig har det været mig kjært at høre disse forskellige Domme over de udstillede Dyr udtale i al deres Starphed, thi de svare ganske til de to Retninger, der gjøre sig gjældende hos os ved Bestræbelserne for at udvikle vort Mallekvæg, og jeg har anseet det for rigtigt at gjengive denne Kritik offentlig, for at den kan give Anledning til nærmere Undersøgelse, medens Dyrene endnu staa paa Pladsen. Tvistighederne angaaende Mallekvægets Udvikling dreje sig dog alle om det ene Hovedspørgsmaal: Hvorvidt skulle vi gaa i vore Fordringer til Mallekoens Vegemsbygning, saaledes at vi hverken forlange for meget eller for lidt? Derom trænge vi haardt til at klare vore Anskuelser. Dyrskuet er et Værepapparat, og det Materiale, her er tilstede, tjener særlig til at give Oplysning om dette Punkt.

Om jyst Mallekvæg har jeg ikke meget at sige, thi det er mødt sparsomt i Antal, men de Individer, der findes, ere meget gode. — Af ældre Tyre er der anmeldt 15 Stkr., enkelte ere overflyttede til Kjødqvæget, og et Par Dyr udeblevet, saa at der kun findes 10, hvoraf de 9 have faaet Præmie. De gjøre helt igjennem et godt Indtryk; det er ikke store Dyr, men dybe, brede og fine, med god Hud og godt Haarlag. Af yngre Tyre er kun mødt 1, lidt grov af Hoved og Horn, god Hud, noget strid af Haar, den er tilkjendt 2 Pr. Af Køer findes kun 3 foruden dem, der ere udstillede i Samling, og til enkelte Køer er der uddelt 2 Præmier. Af Kvier er ingen mødt; og af Samlinger findes kun 1, tilhørende Baron Wedell-Wedellsborg paa Borupgaard ved Horsens, og denne Samling har tiltalt Dommerkomiteen saa meget, at den er tildelt Kongepremie; det er smukke, ensarteede, sortbrogede Køer af middel Størrelse, to af dem ere unge Dyr, allesammen velbyggede med godt udviklede

Mælkeorganer, især naar Hensyn tages til, at det er en ny Besætning, arbejdet op og udviklet i de sidste 10 Aar. En af Besætningens Stammemødre er mødt ved Siden af Samlingen uden at ætse Præmie.

Om andre Racer er der endnu mindre at sige; thi denne Afdeling er bleven stærkt indskrænket, efter at den røde fynske Stamme er slaaet sammen med Anglerkvæget. Her er imidlertid Racer nok alligevel; thi der findes Dyr af ren Ayrshire-Race, nordflæsvisgk Race, Ballumrace, Breitenburger- samt hollandsk Race med enkelte Individuer af hver, foruden forskellige Krydsninger. — Af ældre Tyre findes 9 Stkr., hvoraf 2 tilkjendtes Præmie, 1. Pr. en 7 Aar gammel Ayrshire Tyr af ren Race, fin, smuk og regelmæssig af middel Størrelse, tilhørende Procurator Rasmussen af Skrøbelev Gaard paa Langeland; Tyren stammer fra Besætningen paa Starhult i Sverrig; 2. Pr. tilfaldt en Tyr, overført fra Anglerkvæg, som ansaaes for nordflæsvisgk Race, tilhørende Gaardmd. Rasmus Petersen af Gisleb ved Svendborg.

Bedkommende Dommerkomite har anmodet mig om at meddele, at Bestemmelsen om Afdelingen for „Andre Racer“ af Komiteen er opfattet saaledes, at de Dyr, der konkurrere, dog under alle Omstændigheder skulle høre til en Race. Men ved Siden af de udstillede Dyr af ren Race findes i samme Afdeling ogsaa en Del Krydsninger; saaledes henledes Opmærksomheden paa Nr. 133, Krydsning af Korthorn og Angler, 3 Aar gammel; i Størrelse, Form og Karakter ligner den mest en Anglertyr, men af Hud og Haarlag ligner den Korthornskvæget; Kat. Nr. 134, en 3 Aar gammel Tyr, Krydsning af Korthorn og svensk Race, og Kat. Nr. 138, en 3-aarig Tyr, Krydsning af Angler og jydsk Race. Man spejder forgjæves efter at opdage, hvilke Goder der er opnaaet ved disse Kombinationer, og Dommerne have forbigaaet dem som raceløse Dyr, uskikede til Avl. Hvorvidt Krydsninger ere berettigede til at konkurrere, er vist et Spørgsmaal, som

Landboforeningens Delegerede i sin Tid bør tage under Overvejelse.

Af yngre Dyr er der i denne Afdeling kun mødt 4 Stkr.; 1. Pr. blev tilkjendt en Breitenburger Dyr fra Schelenborg ved Hjerteminde, 2. Pr. en hollandsk Dyr fra Korsebølle paa Langeland.

Forøvrigt kan der ikke være Tale om at give en Karakteristik af disse forskellige Racer, naar hver Race kun er repræsenteret ved nogle faa Individuer. Hvorledes Præmierne for Hundhyrene ere faldne, fremgaaer af den offentliggjorte Præmieliste, og jeg skal derfor indskrænke mig til paa Dommerkomiteens Anmodning at henlede Opmærksomheden paa en Samling af Kvier, Nr. 178—182, fra Schelenborg ved Hjerteminde, hvilke Dommerne have givet den Bedtegning, ensartede og velbyggede Kvier af Breitenburger Race, men for Tiden for lidt udviklede Masketegn til at bedømmes som Masketvæg.

Bevares nu i frist Minde det Indtryk, som vi medbragte fra 1. Afdeling: „Angler eller rødt dansk Kvæg af ren Race“, hvilket giver denne Udstilling sin egentlige Karakter, saa maa vi erkjende, at Dyrskuet giver et gunstigt Vidnesbyrd om denne Races Standpunkt i Danmark, og naar vi sammenligne dette Dyrskue med de tidligere afholdte, saa maa vi ogsaa indrømme, at her er en jævn og lovende Fremgang.

Men ligesom Dyrskuerne give os et Middel til at dømme om den fremskredne og planmæssige Avl, saaledes give Markederne os et Middel til at bedømme den almindelige Avls Standpunkt, og vende vi os fra Dyrskuerne til en Betragtning af vore Markeder, saa bliver Billedet mindre glædeligt og ikke nær saa forhaabningsfuldt. At der er og maa være en stor Forskjel paa Dyrskue-Dyr og Markeds-Dyr, er jo ganske naturligt, og at Markederne vidne om, at den almindelige Avl i de sidste 10 Aar er gaaet frem, kan jo slet ikke nægtes, men ved Siden af maa vi erkjende, at Fremgangen aldeles ikke har været hverken saa stor eller saa almindelig, som Fodringen er bleven stærkere, og medens vor Robestand

utvivlsomt er gaaet frem, saa ere ogsaa Fordringerne blevne større, og derfor lyder endnu lige saa indtrængende som tidligere det almindelige Spørgsmaal, hvorfra skulle vi saa gode Køer til Indstud i vore Besætninger?

Under de nuværende Forhold er dette et af de allervigtigste Landbrugsspørgsmaal i nærværende Tid. Den Betydning, som Køholdet nu har i ethvert veldrevet Landbrug, kræver som en Nødvendighed, at Kvægavlen og Kvægopdrætningen ledes efter Principer, ved hvilke vi benytte al vor Indsigt og al vor Erfaring, for at gjøre de opvoxende Dyr stikfede til deres senere Bestemmelse. Men den almindelige Opdrætning Landet rundt gaaer omtrent i samme Spor nu som før, det langt overvejende Flertal af unge tilvoxende Dyr avles og voxe op under Vilkaar, der noget nær ere de samme som tidligere, da vi nøjedes og kunde nøjes med en langt ringere Produktion. Forholdene paa Øerne og i Sylland ere i den Henseende ikke ganske ens; thi paa Øerne er Djemedet med Husdyrbruget det samme nu som før; det er Mælkeridrift eller saa godt som ren Mælkeridrift overalt, og hele Kvægtillæget gaaer nu som tidligere kun ud paa at producere Mælkekvæg; den nyere Tid forlanger blot, at de samme Egener, som man altid har sat i første Række, skulle gjennem Avl og Opdræt udvikles i en højere Grad. Men just fordi Øernes Landbrug altid har brugt Mælkekvæg og altid forlangt Mælkekvæg, har ogsaa Opdrætningen gjennem Slægtled kun befattet sig med at producere Kvæg, ved hvilket Mælkeevnen var en fremtrædende og overvejende Egenskab, derfor er ogsaa Øernes Kvægbestand, hvad enten vi se paa den gamle nationale Race eller paa Anglerracen eller paa den røde fynske Stamme — det er Mælkekvæg, næsten altsammen rent af Præg, men med en forskjellig Grad af Udvikling, og derved har Køhold og Mælkeridrift paa Øerne et afgjort Forspring for Køhold med Mælkeridrift i Sylland, thi paa Øerne falde Markedets Fordringer og Mælkeriets Fordringer sammen, og Opdrætningen har den Opgave at udvikle Kvæg-

Bestanden yderligere i det Spor, som man gennem de foregaaende Generationer har fulgt; i Jylland derimod, hvor Brugen af Kvæget er af en mere blandet Karakter, og hvor Mælkeridriften er mere ny og først under Opkomst, der er det saa langt fra, at Markedets Fordringer falde sammen med, hvad Mælkeridriften kræver, og der maa man ligefrem bryde med Fortidens Principer, dersom man vil opdrætte Kvæg, der kan tilfredsstille den udviklede Mælkeridrifts Krav.

En saadan Forbring kunne vi imidlertid ikke vente at se almindelig gennemført i en nær Fremtid; der hengik et Tidsrum af over 20 Aar fra den rigelige Fodnings første Begyndelse, indtil Principet endelig slog igjennem og blev almindeligt, et Tidsrum, i hvilket næsten en ny Generation var kommen frem, og naar vi nu se, hvorledes der samles paa Opdrætningens Omraade i vor Tid fornemmelig i Jylland, naar man der seer og hører, hvorledes Mange søge Malkeevnens Udvikling begrænset af Mellemformernes Bevarelse, hvorledes Andre søge Udviklingen tilvejebragt ved Indførelse af fremmede Racer og atter Andre ved Krydsning, i hvilken Henseende det er værd at lægge Mærke til, at allerede i 1876 var $\frac{1}{7}$ af de Tyre, der benyttedes i Jylland, af fremmede Racer, medens Andre og maaste de Fleste endnu lægge til efter den første den bedste Tyr uden Kritik — saa forekommer det mig tvivlsomt, om vi fra den almindelige Opdrætning i en nær Fremtid have meget at vente for Mælkekvægets Udvikling, og det kan gjerne være, at andre 20 Aar eller mere ville medgaa, inden faste Principer blive almindelige i Kreaturavlen.

Derfor stiller Sagen sig saaledes for mig, at vi ved Indkjøb nok kunne samle os en Besætning, og vi kunne arbejde den op, saaledes at den bliver god, men dersom vi stadig i Fremtiden ville forny den ved Indkjøb, saa bliver denne Fornehelsesmaade dyr, og navnlig bliver den dyr i Jylland, fordi vi ved Siden af alle andre Ulemper af Indkjøbet saasom Kastning, Overløbning, tillige skulle vrage alt for mange

Rør for den daarlige Malkeevne. Vilde vi regne ud, hvad enhver vellykket Ko koster os, inden den efter 2—3 Aars Forløb er bleven akklimatiseret paa Stedet, saa komme vi til Tal, der forstrække os, og jeg nærer ingen Tvivl om, at vi efterhaanden vilde lære af Erfaring, at Selvtillæg til egen Brug ikke blot er den billigste Forsyningsmaade, hvor man har Lejlighed til at holde Ungkvæg, men at det er aldeles nødvendigt, for at holde vore Besætninger paa et tilstrækkelig produktivt Standpunkt og med fremadgaaende Udvikling.

Lad os endnu en Gang ret betragte de udstillede Dyr og navnlig Samlingerne, og lad os danne os et klart Billede af, hvilket Standpunkt der er opnaaet ved Selvtillæg af rene Racer og ved at følge heldige Principer, og lad os deraf lære, hvad vi selv kunne opnaa ved at gaa samme Vej. Man indvende ikke, at det er en let Sag at pille 5—6 gode Individer ud af en stor Besætning; Enhver, der har Erfaring derom, vil vide, at det er langt fra at være en let Sag; thi her fordres ikke blot, at det skal være gode, mælkfærdige og regelmæssige Dyr; dette kan maasse temmelig let naaes i mange gode Besætninger, og derved kan Tilfældigheden spille en Rolle, men naar der tillige fordres, at det skal være ensartede Dyr, og dette fordres ubetinget, saa bliver Sagen vanskelig. Bring en Besætning op til det Standpunkt, at den til en Udstilling kan levere en Samling, hvoraf samtlige Individer have det samme Præg og helt igjennem ligne hinanden som Lemmer af den samme Familie, det er noget, som kræver Tid, og just Ensartetheden fremkommer først som Resultat af mange Aars heldigt og planmæssigt Arbejde; og det er den lyse Side ved Betragtningen af vor Husdyravl, at Samlingerne, som endnu for 10 Aar siden mødte ved vore Dyrskuer, sparsomt i Antal og for største Delen temmelig tavelige i Præstationer, fremkomme nu hvert Aar i større Mængder og med større Udvikling.

Dyrskuerne vidne om, at vi i den røde danske Race, der nedstammer fra Anglerracen, have en Malkeko, som vor

Mælkeridrift kan være udmærket vel tjent med, og de have gjentagne Gange viist, at ogsaa vor jydsk Kvægrace er tilstrækkelig modtagelig for den Udvikling af Mælkeevnen, som Racen i Almindelighed endnu mangler. Landmandsforsamlingens Dyrskuer vidne endvidere om, at mange Stammer ere i Opkomst, baade i Jylland og paa Øerne, og lader os haabe, at saadanne til et bestemt Øjemed udviklede Stammer ville blive ved at fremstaa i stadig stigende Antal, og at disse efterhaanden ville danne det faste Grundlag for vor Kvægavls fremtidige Udvikling.

Jeg omtalte før det almindelige Spørgsmaal, hvorfra skulle vi faa gode Køer til Indstud i vore Besætninger? Jeg svarer dertil, at det maa være Mælkermandens Opgave i den nærmeste Fremtid at arbejde paa ved Selvtillæg at danne Stammer af Mælkekøer, der fortrinsvis egne sig for hans egen Brug, og det er en Opgave, som ingenlunde er affrakende eller haabløs; thi der foreligger allerede nu mange smukke og opmuntrende Forbilleder at arbejde efter, hvoraf de fleste ere fremkomne i de sidste 10 Aar. Men skal Sagen lykkes saaledes, at Opdrætteren snart faaer den forventede Frugt af sit Arbejde, først i en paalidelig og tilfredsstillende Mælkeevne, senere i en ensartet Karakter af Besætningen, saa er det en Nødvendighed, at Enhver før sig klarer sine Anskuelser med Hensyn til de Principer, der maa følges, uden at lade sig vildlede af de forskjellige herskende Meninger. Jeg kunde have ønsket i korte Træk at betegne Vejen, der er at følge og, navnlig støttet til egen Erfaring, at paavise nogle af de vigtigste Skar, man har at vogte sig for, men dertil kræves mere Tid, end der ved denne Lejlighed kan raades over; og jeg skal da hermed afflutte det Hverv, som har paahvilet mig som Dommerkomiteens Ordfører.